

Brüssel, 17.7.2015
COM(2015) 338 final

**KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE NING
EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE**

DIREKTIIVI 98/34/EÜ TOIMIMINE AASTATEL 2011—2013

{SWD(2015) 137 final}

Sisukord

Kommenteeritud kokkuvõte	2
I OSA. STANDARDIMINE	3
1. Sissejuhatus	3
2. Teatamise kord	3
2.1. Korra toimimine aastatel 2011–2012	3
2.2. Kokkuvõte	3
3. Volitused	4
3.1. Volitamismenetluse toimimine aastatel 2011–2012	4
3.2. Volituste arengutendentsid	4
3.3. Kokkuvõte	5
4. Ametlikud vastuväited	5
4.1. Korra toimimine aastatel 2011–2012	5
4.2. Kokkuvõte	6
5. Uus õiguslik raamistik	6
II OSA. TEHNILISED EESKIRJAD	7
1. Areng aastatel 2011–2013	7
1.1. Korra kasutamine parema õigusloome kontekstis	7
1.2. Korra kasutamine konkurentsivõime parandamiseks	8
1.3. Direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra haldamise täiustamine	9
2. Direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra kohaldamine	9
2.1. Mõjus: üldine ülevaade	9
2.2. Kiirmenetluse kasutamine	13
2.3. Teade stimuleerivate fiskaal- või finantsmeetodite kohta	13
2.4. Komisjoni vastustele järgnevad meetmed	13
2.5. Teatamise korrale järgnevad meetmed	13
2.6. Dialoog liikmesriikidega	14
2.7. Direktiivi 98/34/EÜ alusel väljastatavatele dokumentidele juurdepääsu taotlemine	14
2.8. Kokkuvõte	15

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Käesolevas aruandes analüüsitakse direktiivis 98/34/EÜ¹ sätestatud korra kohaldamist aastatel 2011–2013 seoses tehniliste eeskirjade ja aastatel 2011–2012 seoses standarditega (direktiivi 98/34/EÜ standardimise osa tunnistati kehtetuks 1. jaanuaril 2013 määrusega (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist,² et tulevikus paremini toime tulla Euroopa standardimise probleemidega). Aruandes rõhutatakse teatamise korra olulist panust ühtse turu toimimisse ja parema õigusloome poliitika³ tagamisse.

Standardimise osa käsitleb standarditest teatamise korda, komisjoni taotlusi Euroopa standardiorganitele (ESOd)⁴ standardimistöö tegemiseks (volitused) ning ametlikke vastuväiteid standarditele. Kõik eespool loetletud tegevused on osutunud ühtse turu toimimise olulisteks teguriteks. Teatamise kord on muutnud standardid riiklikul ja seega ka Euroopa tasandil läbipaistvaks ning ärgitanud riigisiseseid standardiasutusi tegema jätkuvalt algatusi Euroopa tasandil, mis omakorda edendab ühtlustamist kogu Euroopas. Ametlikud vastuväited on võimaldanud liikmesriikidel ja komisjonil tagada, et standardid vastavad reguleerimise eesmärkidele, kui neid kasutatakse uue lähenemisviisi õigusaktide otstarbel. Volituste abil on loodud vahend komisjoni talituste ja standardiasutuste vahelise suhte kindlaksmääramiseks – liides poliitikatasandi ja selle tehnilise väljenduse vahel.

Tehniliste eeskirjade valdkonnas on riigisisestest tehnilistest eeskirjadest teatamine komisjonile enne nende vastuvõtmist osutunud tõhusaks kaubandustõkete vältimise vahendiks ning komisjoni ja liikmesriikide vahelise, samuti liikmesriikide omavahelise koostöö vahendiks. Teatamise kord on olnud oluline vahend ka riikide reguleeriva tegevuse suunamisel teatavates uutes valdkondades ning riigisiseste tehniliste eeskirjade kvaliteedi – läbipaistvuse, arusaadavuse ja tõhususe – parandamisel ühtlustamata või osaliselt ühtlustatud valdkondades. Liikmesriikide õigusraamistiku suurem selgus on aidanud ettevõtjail vähendada eeskirjade kättesaadavuse kulusid ja neid eeskirju nõuetekohaselt kohaldada.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 98/34/EÜ, 22. juuni 1998., millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, 21.7.1998), muudetud direktiiviga 98/48/EÜ (EÜT L 217, 5.8.1998).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1025/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ, ELT L 316, 14.11.2012, lk 12–33.

³ Õigusruumi parandamise tegevuskava, KOM(2002) 278 (lõplik). Vt ka „Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus”, KOM(2005) 97 (lõplik); „Ühenduse Lissaboni kava rakendamine: õiguskeskkonna lihtsustamise strateegia”, KOM(2005) 535 (lõplik); „Euroopa Liidu parema õigusloome strateegiline ülevaade”, KOM(2006) 689; „Parema õigusloome kava teine strateegiline läbivaatamine Euroopa Liidus”, KOM(2008) 32; „Parem õigusloome Euroopa Liidus: kolmas strateegiline ülevaade”, KOM(2009) 15 ning „Arukas reguleerimine Euroopa Liidus”, KOM(2010) 543.

⁴ CEN (Euroopa Standardikomitee), CENELEC (Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee) ja ETSI (Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituut).

I OSA. STANDARDIMINE

1. SISSEJUHATUS

Käesolevas jaotises kirjeldatakse, kuidas toimib direktiivi 98/34/EÜ standardimist käsitlev osa, mis hõlmab kolme põhivaldkonda: standarditest teatamise korda, komisjoni taotlusi Euroopa standardiorganitele standardimistöö teostamiseks (volitused⁵) ning uue lähenemisviisi direktiive toetavate standardite kohta esitatud ametlikke vastuväiteid. Sellega esitatakse ja selgitatakse statistikat ajavahemiku 2011–2012 kohta, kuna direktiivi 98/34/EÜ standardimise osa tunnustati kehtetuks 1. jaanuaril 2013 määrusega (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist.

2. TEATAMISE KORD

Standardite valdkonda käsitleva teatamise korra eesmärk on jälgida riigisiseste standardiasutuste (nagu need on direktiivi 98/34/EÜ alusel tunnustatud) kasutusele võetud uusi standardimistegevusi. Teatamise süsteem seati sisse peamiselt selleks, et võimaldada teistel asutustel teha märkusi, osaleda töös või taotleda algatuse tegemist Euroopa tasandil (vt 1. lisa).

1.1. Korra toimimine aastatel 2011–2012

Kord on aastatel 2011–2012 jätkuvalt edukalt toimunud. CEN-i ja CENELEC-i igal aastal esitatud aruannetest on võimalik näha, et riigisiseste meetmete aasta keskmine arv jäi 2011. ja 2012. aastal suhteliselt stabiilseks. Teadete arv liikmesriikide kaupa on esitatud 2. lisas.

Kui võrrelda ajavahemiku 2011–2012 statistikat eelmiste perioodidega, on ELi 27 liikmesriigi esitatud teadete arv jätkuvalt stabiilne, jäädes vahemikku 1 750 ja 2 000 teadet aastas (kui jätta arvestamata erakorraline olukord 2010. aastal).

Valdkondlik jaotus (3. lisa) näitab, et riikidelt saadud teadetes CEN-is on endiselt ülekaalus ehitussektor selle laiemas tähenduses. Ka toiduainete ja naftatoodete valdkond on olnud CEN-is olulisel kohal. CENELEC-is on elektritarvikud, elektrikaablid ja elektripaigaldised hoonetes olnud olulised allsektorid nii 2011. kui ka 2012. aastal.

Korra alusel edastatud teave andis komisjoni talitustele jätkuvalt alust taotleda lisateavet, samuti esitada päringuid kas teadetest või muudest allikatest tuleneva ooteaja kohta (artikkel 7).

Kui 2010. aasta pigem erakorraline olukord kõrvale jätta, on teadete arv alates 2006. aastast olnud suhteliselt stabiilne või isegi vähenenud. See kehtib ka 2004. ja 2007. aastal Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide kohta ning seda võib tõlgendada süsteemiga kohanemise märgina, sest standardimisega seotud tegevus näib liikuvat riiklikult tasandilt Euroopa tasandile. Üldiselt kohaldatakse korda hästi ja see toimib nõuetekohaselt.

1.2. Kokkuvõte

Teatamise korral on jätkuvalt tähtis roll, et julgustada riigisiseseid standardiasutusi oma algatusi Euroopa tasandile viima, aidates seeläbi kaasa ühtse turu arengule ja ühtlustamisele

⁵ Volitused on taotlused, mis kujutavad endast kutseid Euroopa standardiorganitele, mida võib teatavatel tingimustel vastu võtta.

Euroopas. Euroopa Liidu 12 liikmesriigi esitatavate teadete arv on ühtlane ja seda võib käsitada hea määrgina nende integreerumisest süsteemi.

Direktiivi 98/34/EÜ standardimise osa tunnustati kehtetuks 1. jaanuaril 2013 määrusega (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist, et tulevikus paremini toime tulla Euroopa standardimise probleemidega. See on eelkõige seotud teenuste standardite tõhusama väljatöötamise, lisaks ametlikele standarditele ka muude standardimisdokumentide arengu ning tõhusamate nõuetega Euroopa standardimissüsteemi kaasatuse kohta. Määrusega (EL) nr 1025/2012 jääb siiski alles sarnane teavitamise kord direktiivi 98/34/EÜ kohaselt korraldatule, kuigi väikeste muudatustega.

3. VOLITUSED

Standardimisvolitused on komisjoni hästi toimiv vahend Euroopa õigusloomet ja/või poliitikat toetavate tehniliste spetsifikatsioonide saamiseks. Need seisnevad Euroopa standardiorganitele standardimistöö taotluste esitamises ning loovad selle töö jaoks kontrollraamistiku (vt 1. lisa). Standardimisvolitused on asendamatud juhtudel, mil standardid toetavad õigusloomet, näiteks uue lähenemisviisi direktiivide kontekstis.

1.3. Volitamismenetluse toimimine aastatel 2011–2012

Aruandeperioodil anti Euroopa standardiorganitele kokku 43 volitust, sealhulgas kaheksa muutmisevolitust. Muudatusettepanekute määr on suhteliselt kõrgem võrreldes eelmiste aastate määraga (vt 4. lisa). Samuti on uue lähenemisviisi direktiivide käsitlevate volituste arv (13, pluss kaheksa muudatusettepanekut) eelmise perioodiga võrreldes suurenenud.

Volitamismenetlus toimib hästi. Enne standardite ja tehniliste normide komitee liikmetele dokumentide esitamist toimuv mitteametlik nõupidamine tähendab, et volituse osas saavutatakse konsensus tavaliselt enne ametliku nõupidamise alustamist.

Euroopa standardimise sidusrühmad – ANEC (tarbijate standardimises osalemise koordineerimise Euroopa ühing), ECOS (Euroopa kodanike keskkondlik standardiorganisatsioon), NORMAPME (Euroopa Käsitöötajate ja VKEde Standardibüroo) ning ETUI-REHS (Euroopa ametiühingute instituut – teadus, haridus, tervishoid ja ohutus) – integreeriti aruandeperioodi ajal protsessi edukalt. See muudab mitteametliku nõupidamise läbipaistvamaks.

Läbipaistvuse edasiseks suurendamiseks haldab siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat volituste andmebaasi. See sisaldab numbrite seeria M/xxx kõiki varasemalt välja antud volitusi. Kõnealune avalik andmebaas on kättesaadav internetis aadressil:

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.welcome>.

Kogu perioodi jooksul on jätkatud tava esitada ajakohastatud loetelu kaudu standardite ja tehniliste normide komiteele järeletoetavate kõikide volitusi käsitlevate nõupidamiste kohta.

1.4. Volituste arengutendentsid

Aruandeperioodil anti volitusi erinevate valdkondade õigusaktide toetuseks. Kõige olulisemad valdkonnad hõlmavad õigusakte ehitustoodete, ökodisaini, tarbijakaitse ja keskkonnakaitse kohta. Õigusloome valdkondade ulatus näitab mudelile omistatud tähtsust.

Volituste temaatika laieneb jätkuvalt. Samal ajal on uue lähenemisviisi direktiivide jaoks antud volitused endiselt väga olulised ja nende arv on tegelikult kasvanud võrreldes eelmiste aruandeperioodidega. Volitused teistes poliitikavaldkondades on jätkuvalt rohkearvulised, eelkõige tarbijakaitse ja keskkonna valdkonnas.

Uue lähenemisviisiga hõlmamata õigusakte toetavate volituste arv (vt 4. lisa) on võrreldes viimase perioodiga püsinud suhteliselt kõrge ning näitab, et paljudes ELi poliitikavaldkondades jätkatakse kaasregulatsiooni mudeli kasutuselevõttu. Direktiivi 2009/125/EÜ (ökodisaini direktiiv) toetavad volitused on selles valdkonnas olulisel määral kaasa aidanud.

Ajavahemikus 2011–2012 anti ökodisaini direktiivi toetuseks kuus volitust⁶. Need volitused on suunatud sellistele toodetele, nagu kodumajapidamises kasutatavad nõudepesumasinad, lambid, kliimaseadmed, pumbad või ventilaatorid.

Kõnealune suundumus kasutada volitusi uue lähenemisviisiga hõlmamata ning uute valdkondade õigusaktide toetamiseks kajastab olukorda, kus parema õigusloome poliitika toetuseks kasutatakse üha enam standardimist Euroopa tasandil. Seda on tunnistanud ja tegelikult ka soodustanud komisjoni 2011. aasta teatises „Euroopa standardeid käsitlev strateegiline visioon: Euroopa majanduse jätkusuutliku kasvu edendamine ja kiirendamine 2020. aastaks”⁷.

Euroopa poliitikavaldkondade toetuseks antud volituste arvu langus jätkus ja on teist korda järjest võrreldes eelmise aruandeperioodiga natuke väiksem. Siiski on poliitikavaldkondades antud viie volituse hulgas mõned olulised algatused, et edendada koostalitlusvõimet, nagu volitus arukate võrkude kohta või volitus kosmosetööstuse kohta.

Sel perioodil ei antud volitusi standardimiseks teenuste sektoris.

1.5. Kokkuvõte

Volitamiskord on väljakujunenud ning seda reguleeritakse praegu määruse (EL) nr 1025/2012 alusel. Oluline on enne standardite ja tehniliste normide komitee nõupidamist mitteametlikult nõu pidada Euroopa standardiorganite ja kõikide huvitatud isikutega (eelkõige tulevaste standardite kasutajaid esindavate Euroopa sidusrühmadega).

Standardite ja tehniliste normide komitee toimimise läbipaistvuse parandamiseks jätkasid komisjoni talitused aruandeperioodil alates 2006. aastast kehtestatud tava kutsuda komitee laiendatud koosolekul osalema Euroopa standardimise sidusrühmi: ANEC, ECOS, ETUI-REHS ja NORMAPME.

Volitamismenetlus on osutunud kasulikuks standardimise osa suurendamisel ELi õigusloome ja poliitika uutes valdkondades.

4. AMETLIKUD VASTUVÄITED

Uue lähenemisviisi direktiivid sisaldavad kaitsemeetmeid juhtudeks, mil ühtlustatud standard ei taga toote vastavust asjaomaste direktiivide põhinõuetele. Sellisel juhul võivad liikmesriigid või komisjon esitada ametliku vastuväite kõnealuse standardi kohta, mille üle peetakse nõu standardite ja tehniliste normide komiteega (menetluse üksikasjade kohta vt 1. lisa).

1.6. Korra toimimine aastatel 2011–2012

Võrreldes varasemate aastatega on komisjoni otsuseid tingivate vastuväidete arv aruandeperioodil mõnevõrra vähenenud. Komisjon võttis vastu üksnes ühe otsuse, mis piiras

⁶ Volitustes M481, M485, M488, M495, M498 ja M500 viidatakse direktiivile 2005/32/EÜ.

⁷ KOM(2011) 311 (lõplik), 1.6.2011.

vastavuse eeldust. Kõnealune otsus käsitles siiski kaht formaalset vastuväidet identsele ühtlustatud standardile (vt 5. lisa).

1.7. Kokkuvõte

Menetlus on üldiselt nõuetekohaselt toimunud. Võrreldes eelmise aruandeperioodiga lühendati 2011. ja 2012. aastal märkimisväärselt menetlust vastuväite saamisest kuni otsuse tegemiseni.

Sarnaselt volitustega ning läbipaistvuse huvides avaldab komisjon ametlike vastuväidete kohta tehtud otsused konsolideeritult ning esitab standardite ja tehniliste normide komiteele igal kohtumisel ametlike vastuväidetega seoses võetud meetmete ajakohastatud tabeli.

5. UUS ÕIGUSLIK RAAMISTIK

Direktiivi 98/34/EÜ standardimise osa tunnistati kehtetuks 1. jaanuaril 2013 määrusega (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist, millega muudeti oluliselt teavitamise korda, volitamismenetlust ja ametlikke vastuväiteid.

Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatakse eriaruanne määruse (EL) nr 1025/2012 rakendamise kohta ajavahemikus 2013–2015 vastavalt määruse artikli 24 lõikele 3.

II OSA. TEHNILISED EESKIRJAD

1. ARENG AASTATEL 2011–2013

Riigisisestest tehnilistest eeskirjadest teatamise kord (edaspidi „kord”) võimaldab komisjonil ja ELi liikmesriikidel ennetavalt uurida tehnilisi eeskirju, mille liikmesriigid kavatsevad (tööstus-, põllumajandus- ja kalandus-)toodete ning infoühiskonna teenuste kohta kehtestada (vt 6. lisa). Kõnealust korda kohaldatakse lihtsustatult Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu allkirjastanud Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriikide ning Šveitsi ja Türgi suhtes (vt 9. lisa).

Korra peamised eelised

- Kord võimaldab siseturu uusi tõkkeid avastada enne, kui need avaldavad kahjulikku mõju, vältides sel moel pikki ja kulukaid rikkumismenetlusi.
- Kord võimaldab avastada kaitsemeetmeid, mida liikmesriigid võivad eriolukorras, näiteks majandus- ja finantskriisis kohaldada.
- Kord võimaldab liikmesriikidel kindlaks teha, millises ulatuses vastavad teatatud eelnõud Euroopa Liidu õigusaktidele.
- Kord võimaldab pidada tõhusat dialoogi liikmesriikide ja komisjoni vahel teatatud eelnõude hindamisel.
- Kord toimib võrdlusvahendiga, mis võimaldab liikmesriikidel tugineda oma partnerite ideedele, et lahendada tehniliste eeskirjadega seotud ühiseid probleeme.
- Kord võimaldab ettevõtjatel, sealhulgas väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd), teha end kuuldavaks ja kohandada oma tegevust tulevastele tehnilistele eeskirjadele õigeaegselt. Ettevõtjad kasutavad kontrolliõigust aktiivselt ning aitavad sellega komisjonil ja riikide ametiasutustel avastada mis tahes kaubandustõkkeid.
- Kord aitab kaasa subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamisele.
- Kord on reguleeriv vahend, mida saab kasutada ühtlustamist vajavate valdkondade kindlaksmääramiseks.
- Kord aitab parandada riigisiseste ja ELi määruste kvaliteeti kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega.
- Kord aitab kaasa ettevõtjate konkurentsivõime parandamisele tööstuspoliitika kontekstis.

1.8. Korra kasutamine parema õigusloome kontekstis

Komisjon on oma teatises „Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus”⁸ rõhutanud, et direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud ennetavad kontrollimehhanismid on äärmiselt olulised toodete ja infoühiskonna teenuste valdkonnas riigisisese õigusliku reguleerimise kvaliteedi parandamiseks.

Õiguskeskkonna lihtsustamiseks ja parandamiseks ette nähtud komisjoni tegevuskava⁹ raames on kutsutud liikmesriike üles esitama koos teatatud eelnõudega mõju uuringuid (või nende kokkuvõtteid), kui sellised uuringud on riigis läbi viidud. Nende mõju uuringute analüüs

⁸ Vt joonealune märkus nr 3 eespool.

⁹ Vt joonealune märkus nr 3 eespool.

julgustab liikmesriike mõtlema juba ette, millist vahendit on kõige sobivam kasutada, ja võimaldab komisjonil kontrollida kavandatud meetmete vajalikkust ja proportsionaalsust.

Koostöö, mida komisjon ja liikmesriigid teevad direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud teatamise korra kontekstis, aitab parandada teatatud riiklike õigusaktide eelnõude selgust ja järjepidevust. Seda koostööd tõhustatakse eesmärgiga pakkuda ettevõtjatele selget ja arusaadavat õigusraamistikku, tagades samal ajal rahvatervise ning tarbija- ja keskkonnakaitse kõrge taseme.

Riiklikel ametiasutustel palutakse kaaluda eelkõige järgmisi aspekte:

- eelnõude sõnastus: selgus, järjepidevus, läbipaistvus ja õiguskindlus tekstide kohaldamisel;
- võimalus pääseda juurde kõikidele asjaomase sektori eeskirjadele tekstide konsolideeritud versioonide avaldamise kaudu nii paberkanalil kui ka internetis;
- selliste menetluste kindlakstegemine, mis panevad ettevõtjatele asjatult keeruka ja suure halduskoormuse, eelkõige toote turule laskmisel, ning nende menetluste vältimine.

1.9. Korra kasutamine konkurentsivõime parandamiseks

Strateegia „Euroopa 2020” raames on välja pakutud tööstuspoliitika uus lähenemisviis, mis põhineb õigusaktide konkurentsivõime analüüsil.

Selles kontekstis on komisjon viimati ajakohastatud 10. oktoobri 2012. aasta teatise tööstuspoliitika kohta – *Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Tugevam Euroopa tööstus majanduse kasvuks ja taastumiseks – COM(2012) 582 (final)* – rõhutanud järgmist:

„Juhtimisalased ja õiguslikud siseturutakistused võivad tekkida ka liikmesriikide reguleeritavates poliitikavaldkondades; nendeks võivad olla tehnilised eeskirjad, vastastikusest tunnustamisest keeldumine või ebakõlad 27 erineva maksueeskirjade kogumi vahel. Tehniliste eeskirjade eelnõu analüüs algetapis võib ära hoida regulatiivsete takistuste tekkimise. See eesmärk on seatud ka direktiivis 98/34/EÜ sätestatud teavitamismenetluses, mille kohaselt tuleb õigusakti eelnõu, mis sisaldab toodete või infoühiskonna teenuste tehnilisi eeskirju, enne selle vastuvõtmist esitada komisjonile. Selle menetluse tõkestava iseloomu tõttu on ära hoitud palju kaupade vaba liikumist käsitlevate eeskirjade rikkumisi. Seda teatamiskorda saab kasutada ka riigisiseste õigusaktide parandamiseks kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega ning võrdlusanalüüsi abil. Selle võimalusi saab täielikumalt ära kasutada, kui soovitada liikmesriikidel kasutada konkurentsivõime kontrolli riigisisese mõjuhindamise kontekstis.”

Komisjoni teatise tööstuspoliitika kohta viidatakse sõnaselgelt direktiivile 98/34/EÜ, millel on lisaks ELi-siseste kaubandustõkete ennetamise vahendi rollile ülesanne julgustada liikmesriike jätkama riigisiseste õigusaktide konkurentsivõime analüüsiga.

Kõnealust lähenemisviisi toetas Euroopa Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon oma **18. detsembri 2013. aasta aruandes Euroopa taasindustrialiseerimise kohta konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse edendamiseks ((2013/2006(INI))**, milles julgustati direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud teatamise korda rohkem kasutama ja tehti ettepanek, et liikmesriigid võtaksid oma seadusandlike menetluste esialgses etapis kasutusele konkurentsivõime tagamise kontrolli ja seda „ühtse turu testi” laiemas raamistikus, nagu on nõutud Euroopa Parlamendi 7. veebruari 2013. aasta otsuses koos soovitud komisjonile ühtse turu juhtimise kohta.

Selles kontekstis on liikmesriike alates 2014. aasta märtsist kutsutud üles regulaarselt koostama konkurentsivõime analüüsi riigisiseste õigusaktide kohta, millest teatamine kuulub direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra reguleerimisalasse.

1.10. Direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra haldamise parandamine

Komisjon jätkas aastatel 2011–2013 mitmete kampaaniate läbiviimist läbipaistvuse suurendamiseks ning riiklike ametiasutustega peetava dialoogi parandamiseks. Tehniliste eeskirjade infosüsteemi (TRIS) andmebaasi () on pidevalt täiustatud.

Komisjon tegeles TRIS-i avaliku veebisaidi (<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/en/>) ümberkorraldamisega, et selgitada direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korda arusaadavamalt ja jõuda laiema sihtrühmani, eriti VKEdeni. Veebisaidiga on tagatud üldsuse juurdepääs teatatud eelnõudele ELi 23 ametlikus keeles ning menetlusega seotud olulisele teabele. Täheldatud on interneti kaudu tehtud päringute arvu pidevat kasvu: ajavahemikus 2011–2013 on otsingute arv tõusnud 10 %, ehk teisisõnu 212 000 otsinguni 2013. aastal (vt 10. lisa). Rohkem kui 4 300 ettevõtjat kuuluvad TRIS-i e-posti nimekirja, mille liikmete arv on alates 2010. aastast tõusnud 25 % võrra.

Ajavahemikus 2012–2013 tegi komisjon ka video direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra kohta. Selle sõnum oli selgitada lihtsal ja atraktiivsel viisil korra toimimist ja selle kasu ettevõtjatele, julgustada ettevõtjate, eriti VKEde, aktiivset osalemist ning selgitada, kuidas nad saavad kõige paremini kasutada olemasolevaid vahendeid (veebisaidid, andmebaasid, meeldetuletussüsteemid). Video avaldati 11. septembril 2013 ning on kättesaadav järgmise lingi kaudu: <http://www.youtube.com/watch?v=ziuAklsNKdI>. Seda on reklaamitud sotsiaalvõrgustikes ja sidusrühmad on seda pärast avaldamist vaadanud 2 675 korda.

2. DIREKTIIVIGA 98/34/EÜ KEHTESTATUD KORRA KOHALDAMINE

1.11. Mõjus: üldine ülevaade

► Teadete arv ja hõlmatud sektorid

Ajavahemikus 2011–2013 laekus komisjonile 2 114 teadet (2011. aastal 675, 2012. aastal 734 ja 2013. aastal 705).

Sarnaselt eelmise aruandeperioodiga esitati aruandeperioodil kõige rohkem teateid ehitussektori kohta. Paljud meetmed olid seotud hoonete energiatõhususe ja betoonkonstruktsioonide, teekatete ja koostismaterjalide ning hoonete tuleohutusega. Ehitussektorile järgnesid taas **põllumajandustooted, toiduained ja joogid**. Selles sektoris oli mitu meetet seotud toidu hügieeni, toiduainete ja jookide koostise ja märgistamise, toiduainete pakendite, alkoholsete jookide miinimumhinna ning alkoholsete ja mittealkohoolsete jookide koostise ja turustamisega. Teadete arv kasvas **telekommunikatsioonisektoris** (raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmed, raadioliidesed, sõidukitel paiknevate elektrooniliste vahendite abil kogutavate andmete kogumiseks, haldamiseks ja kasutamiseks rakendatav riist- ja tarkvara (must kast)) ja **keskkonnasektoris** (pakendid ja pakendijäätmed, taaskasutatavad tooted, biolagunevate jäätmete töötlemine) (vt 8. lisa punkt 3).

► Uuritud küsimused

Ühtlustamata valdkondades, mis peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 34–36 (kaupade vaba liikumine) ning artiklitega 49 ja 56 (asutamisõigus ja teenuste osutamise vabadus), oli komisjoni vastuste eesmärk juhtida liikmesriikide tähelepanu võimalikele kaubandustõketele, mis võivad tekkida taotletavate eesmärgi suhtes ebaproportsionaalse ja mittevajaliku meetme tõttu. Seetõttu tagas komisjon vastavuse neile põhimõtetele ning lisaks kutsus ta liikmesriike jätkuvalt üles lisama vastastikuse tunnustamise klausli igasse ühtlustatud valdkonnast välja jääva tehnilise eeskirja eelnõusse.

Ühtlustatud valdkondades oli vastuste eesmärk tagada, et riiklikud meetmed oleks vajalikud, õigustatud ja kooskõlas ELi teisele õiguse aktidega.

- Liikmesriigid on teatanud 512 tehnilise eeskirja eelnõust **ehituse** valdkonnas aastatel 2011, 2012 ja 2013. Kõnealused eelnõud olid seotud igat tüüpi ehitustoodetega, muu hulgas sillaehitised ja betoonist teerajatised, hoonete viilkatusekatted, tuletõrje- ja päästevahendid, soojustus, sünteetilised täitematerjalid, betoonkonstruktsioonid, elektripaigaldised betoonkonstruktsiooni peal ja sees, joogiveega kokku puutuvad metallsed materjalid.

Eelkõige uuris komisjon tehniliste eeskirjade eelnõud, millega kehtestatakse CE-märgisega tähistatud toodete vaba liikumist takistavatele ehitustoodetele täiendavad tehnilised nõuded või testid. Teatatud eelnõude uurimisel lähtuti peamiselt direktiivist 89/106/EMÜ ehitustoodete kohta¹⁰ ja määrusest (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ¹¹.

Komisjon on uurinud ka eelnõud, millega keelustatakse fossiilse kütuse ja maagaasiga köetavate ahjude paigaldamine uutesse hoonetesse, välja arvatud juhul, kui kütte- või gaasiahjud töötavad taastuvatest energiaallikatest toodetud energia abil. Teatatud eelnõud uuriti vastavalt direktiivile 2009/142/EÜ gaasiseadmete kohta¹² ja direktiivile 92/42/EMÜ uute vedel- ja gaaskütusega köetavate kuumaveekatelde efektiivsusnõuete kohta¹³.

Hoonete energiatõhususega seotud tehnilisi eeskirju hinnati vastavalt direktiivile 2012/27/EL energiatõhususe kohta,¹⁴ direktiivile 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta¹⁵ ja direktiivile 2009/125/EÜ, mis kehtestab raamistiku energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks¹⁶.

¹⁰ Nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ, 21. detsember 1988, ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 40, 11.2.1989, lk 12–26).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 305/2011, 9. märts 2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ, ELT L 88, 4.4.2011, lk 5–43.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/142/EÜ, 30. november 2009, küttegaasiseadmete kohta, ELT L 330, 16.12.2009, lk 10–27.

¹³ Nõukogu direktiiv 92/42/EMÜ, 21. mai 1992, uute vedel- ja gaaskütusega köetavate kuumaveekatelde efektiivsusnõuete kohta, ELT L 167, 22.6.1992, lk 17–28.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/27/EL, 25. oktoober 2012, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnustatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ, ELT L 315, 14.11.2012, lk 1–56.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/31/EL, 19. mai 2010, hoonete energiatõhususe kohta, ELT L 153, 18.6.2010, lk 13–35.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ, 21. oktoober 2009, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks, ELT L 285, 31.10.2009, lk 10–35.

- Liikmesriigid on teatanud 393 tehnilise eeskirja eelnõust toiduainete ja põllumajandussektoris ajavahemikus 2011–2013. Kõnealuste eelnõud olid muu hulgas seotud toiduainetega kokkupuutuvate materjalide, energijookide, toiduainetes sisalduvate transrasvade, veini ja kangete alkoholsete jookide, toiduainete määrgistuse, eriti toiteväärtusealane teabe, kvaliteedimärkide, karusloomade heaolu ja karusnaha turustamisega.

Mõned liikmesriigid teatasid eeskirjade eelnõudest, millega kehtestatakse piirangud või keelustatakse bisfenool A-d sisaldavad toiduainete pakendid ja eriti pakendid, milles olev toit on ette nähtud lastele vanuses 0–3 aastat, ja milles käsitletakse ka bisfenool A-d sisaldavatele pakenditele terviseohu hoiatuse kinnitamist. Kõnealuseid teateid on uuritud vastavalt ELi toimimise lepingu sätetele kaupade vaba liikumise kohta ja määrusele (EÜ) nr 1935/2004 toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta¹⁷.

Asjakohasel perioodil uuris komisjon palju teateid, mis olid seotud toiduainete hügieeniga, ja väljastas üksikasjalikke arvamusi ja märkusi vastavalt määrusele (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta,¹⁸ määrusele (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad,¹⁹ ja määrusele (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks²⁰.

Muud teated olid seotud toiduainete määrgistamisega ja komisjon hindas nende vastavust direktiiviga 2000/13/EÜ, toidu määrgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta²¹ ja määrusega (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele²².

- Infoühiskonnateenuste sektoris esitati 99 teadet. Arvukalt esines teateid hasartmängude valdkonnas, samas kui muude valdkondade hulka kuulusid muu hulgas autoriõigused digitaalses keskkonnas, nõudlus audiovisuaalse meedia teenuste järele, elektrooniline kaubandus, digitaalallkiri ja muud usaldusteenused.
- Alates 2011. aastast on liikmesriigid teatanud mitmetest tehnilistest eeskirjadest, mis on seotud mõõtevahenditega. Kõnealused eelnõud olid seotud erinevate mõõteseadmetega, nagu gaasi-, elektri- ja soojusarvestid, taksomeetrid või prismaatiline refraktomeeter, ning kehtestasid erinõuded, millele kõnealused vahendid peavad vastama. Teateid gaasi-, elektri- ja soojusarvestite ning taksomeetrite kohta analüüsiti peamiselt vastavalt direktiivile 2004/22/EÜ

¹⁷ Euroopa parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1935/2004, 27. oktoober 2004, toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/590/EMÜ ja 89/109/EMÜ, ELT L 338, 13.11.2004, lk 4–17.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 852/2004, 29. aprill 2004, toiduainete hügieeni kohta, ELT L 139, 30.4.2004, lk 1–54

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 853/2004, 29. aprill 2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid, ELT L 139, 30.4.2004, lk 55–205.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 854/2004, 29. aprill 2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks, ELT L 139, 30.4.2004, lk 206–320.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, 20. märts 2000, toidu määrgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29–42.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011, 25. oktoober 2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004, ELT L 304, 22.11.2011, lk 18–63.

mõõtevahendite kohta²³. Uudsete seadmete hulka kuulusid uute arukate arvestisüsteemide projektid, mis on samuti direktiivi 2004/22/EÜ reguleerimisalas ja mis on üsna keerulised, kuna vajavad tehnoloogia kombineerimist IT ja side, andmekaitse ja turvalisuse aspektidega.

- Kemikaalide sektoris laekus komisjonile 76 teadet. Mõned neist olid seotud aastadeklaratsiooniga nanoosakeste kujul toodetud ainete kohta, samuti eelnõudega, mille kohaselt keelustatakse selliste toodete import ja müük, mis sisaldavad siseruumides kasutamiseks ette nähtud teatavaid ftalaate või mis võivad sattuda nahale või limaskestadele. Teatatud eelnõusid uuriti peamiselt määruse (EÜ) nr 1907/2006 raames, mis tagab kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramise (REACH)²⁴.
- Keskkonna sektoris vaatas komisjon läbi 141 eeskirja eelnõud. Mõnedes teatatud eelnõudes olid kehtestatud keskkonnavalased nõuded plastesemete ja -pakendite kohta, samal ajal kui teised keelustasid mittebiolagunevate kandekottide turustamise. Kõnealuseid teateid analüüsiti peamiselt vastavalt direktiivile 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta²⁵.

Samuti on direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud kord võimaldanud komisjonil sekkuda valdkondades, kus oli ette nähtud või käimas ühtsete eeskirjade ühtlustamine Euroopa Liidu tasandil, ja seega takistanud liikmesriikidel kehtestada sellest kõrvalekalduvaid riigisiseseid meetmeid. Direktiivi 98/34/EÜ artikli 9 lõigete 3 ja 4 kohaselt on komisjon peatanud teatatud seaduseelnõude vastuvõtmise 12 kuuks alates teatamise kuupäevast järgmistes valdkondades: mootorsõidukite ja nende haagiste massi ja mõõtmetega seotud tüübikinnituse nõuded; lõhkeainete lähteainete turustamine ja kasutamine; oliiviõli päritolu märkimine etiketile ja sellise märgistamise meetodid; piiritusjookide ühendite tingimused; elektrooniline identifitseerimine ja elektrooniliste tehingute usaldusteenused; mahepõllumajanduses lubatud väetised. Sellise sekkumise tulemusena ei ole komisjon üksnes vältinud turu killustumist valdkondades, kus ühtlustamine on plaanis või käimas, vaid ka loonud suurema kindluse ja stabiilsuse liikmesriikide ja Euroopa Liidu õiguslikus raamistikus ettevõtjate ja Euroopa ettevõtjate konkurentsivõime huvides.

► **Vastused**

Komisjon esitas üksikasjalikud arvamused 208 teate kohta, mis moodustavad 9,8 % aruandeperioodil liikmesriikide teatatud eelnõude koguarvust. See tähendab 29,2 %-list tõusu komisjoni esitatud üksikasjalike vastuste arvus võrreldes eelmise kolme aastaga. Liikmesriigid esitasid omalt poolt 205 üksikasjalikku arvamust. Aruandeperioodil esitatud 910 märkusest tegi 425 komisjon ja 485 märkust tegid liikmesriigid (vt 8. lisa punktid 4 ja 6).

Komisjon kutsus 12 juhul asjaomaseid liikmesriike üles teatatud eeskirjade vastuvõtmist ühe aasta võrra alates laekumise kuupäevast edasi lükkama, sest kõnealuses valdkonnas oli Euroopa Liidus ühtlustamine pooleli (vt 8. lisa punkt 5).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/22/EÜ, 31. märts 2004, mõõtevahendite kohta, ELT L 135, 30.4.2004, lk 1–80.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006, 18. detsember 2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ, ELT L 396, 30.12.2006, lk 1–849.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/62/EÜ, 20. detsember 1994, pakendite ja pakendijäätmete kohta, EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10–23.

1.12. Kiirmenetluse kasutamine

Liikmesriigid taotlesid 2114 teatest 87 puhul teatatud eelnõude suhtes kiirmenetluse kohaldamist. Komisjon kinnitas kiirmenetluse kohaldamise eelduseks olevate direktiiviga 98/34/EÜ nõutud erandlike tingimuste, eelkõige tervise ja ohutuse kaitsega seotud tõsiste ja ettenägematute asjaolude omapoolset ranget tõlgendust. Selle tulemusena keelduti kiirmenetlusest juhtudel, mil põhjendus ei olnud piisavalt tõendatud või tulenes puhtalt majanduslikest kaalutlustest või riigisisest haldusviivitustest, samuti siis, kui ettenägematute asjaolude kohta ei esitatud tõendeid. Kiirmenetlus loeti põhjendatuks 56 juhul, eelkõige seoses psühhotroopsete ainete, narkootikumide kontrollimeetmete, radioaktiivsete jäätmete, mesilashaiguse, metanooli mürgistuse, lõhkeainete lähteainete, sularahaveo kaitse, tervisele kahjulike toodete keelustamise ning eraisikutele mitte mõeldud ilutulestiku omamise ja kasutamise keelustamisega (vt 8. lisa punkt 7).

1.13. Teade stimuleerivate fiskaal- või finantsmeetodite kohta

Vastavalt direktiivile 98/34/EÜ peavad liikmesriigid teatama stimuleerivatest fiskaal- või finantsmeetoditest, st tehnilistest eeskirjadest, mis on seotud toodete tarbimist mõjutavate fiskaal- või finantsmeetmetega, soodustades selliste tehniliste spetsifikatsioonide järgimist. Selliste tehniliste eeskirjade eripära seisneb selles, et rakendamiskeeldu ei kohaldata.

Ajavahemikus 2011–2013 teatasid liikmesriigid 112 fiskaal- või finantsmeetmetega seotud eeskirja eelnõust. Komisjon märgib, et sageli peetakse riigisiseseid õigusakte ekslikult direktiivi 98/34/EÜ tähenduses „fiskaal- või finantsmeetmeteks”, kui need sisaldavad fiskaal- või finantsmeetmeid, kuid mitte stiimulit, et järgida selliseid tehnilisi eeskirju. Selleks et aidata liikmesriikidel kõnealuseid tehnilisi eeskirju õigesti liigitada, koostas komisjon suunised fiskaal- või finantsmeetmete määratluse ja teatamise kohta direktiivi 98/34/EÜ tähenduses.

1.14. Komisjoni vastustele järgnevad meetmed

Ajavahemikus 2011–2013 oli liikmesriikide vastuste ja komisjoni esitatud üksikasjalike arvamuste omavaheline suhe rahuldav (perioodi jooksul keskmiselt 86 %). See protsent on peamine näitaja, millega hinnata liikmesriikide pühendumust korrast tulenevate kohustuste täitmisele. Võrreldes eelmise aruandeperioodiga oli täiesti rahuldavate vastuste arv suurem (keskmiselt 48,4 % ajavahemikus 2011–2013 võrreldes 32,5 %-ga ajavahemikus 2009–2010) (vt 8. lisa punkt 8), mis näitab, et liikmesriikide vastavus siseturu õigusraamistikuga on pärast komisjoni tagasisidet suurenenud. Komisjoni vastuste mõju oli veelgi märgatavam nende teatatud eelnõude tehniliste eeskirjade puhul, mis võeti tagasi pärast üksikasjaliku arvamuse saamist (24 juhtumit aruandeperioodi kohta). Dialoog muude teatatud tehniliste eeskirjade eelnõude kohta veel kestab.

1.15. Teatamise korrale järgnevad meetmed

Kõikidel muudel juhtudel, kus liidu siseturu valdkonna õiguse võimalikke rikkumisi ei ole direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra raames täielikult lahendatud, on komisjon teinud täiendavaid uuringuid, mis mõnel juhul on lõpuks viinud „EU Piloti” kasutamise või rikkumismenetlusteni (ELi toimimise lepingu artikkel 258) teemadel, nagu neitsioliiviõli tarneahela kvaliteet ja läbipaistvus, kõrge suhkru-, soola- ja/või kofeiinisaldusega toiduainete maksustamine, keskkonnakaitse tootetasud, traditsiooniline toiduainetootmine, veinid ja kanged alkohoolsed joogid, teatud ftalaate sisaldavate siseruumides kasutatavate toodete keelustamine, nahast ja karusnahast valmistatud tooted, puuviljamahla miinimumsisalduse määr mittealkohoolsetes mahlapõhistes jookides ja kilekotid.

Aruandeperioodil liikmesriikide vastu algatatud kaks rikkumismenetlust tulenesid direktiivi 98/34/EÜ kohase kohustuse rikkumisest.

1.16. Dialoog liikmesriikidega

Standardite ja tehniliste normide komitee korrapärased koosolekud võimaldasid vahetada arvamusi üldist huvi pakkuvates küsimustes ning ka korra konkreetsete aspektide kohta.

Seoses tehniliste eeskirjadega käsitleti aruteludes eelkõige teadete rolli riigisisese konkurentsivõime küsimustes ja tagamises; juurdepääsu komisjoni dokumentidele vastavalt määrusele (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele²⁶; liikmesriikide kohustust edastada komisjonile lõplik tekst teatatud tehnilise eeskirja kohta; ning direktiivi 98/34/EÜ artikli 9 lõike 2 alusel esitatud üksikasjaliku arvamuse õiguslikke tagajärgi.

Komisjon tegi ettekanded seoses järgmisega: määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele; ülevaade määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) kohta; tooteohutuse ja turujärelevalve pakett; direktiivi 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul hindamisaruanne²⁷; siseturu hetkeseis ehitussektoris; küsimused, mis on seotud tehniliste eeskirjadega taastuvate energiaallikate kohta; teated metroloogia ja raudteesektori kohta, eelkõige teatamiskohustused vastavalt direktiivile 2004/49/EÜ ühenduse raudteede ohutuse kohta²⁸ ja direktiivile 2008/57/EÜ ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta²⁹.

Komisjon esitas suunised fiskaal- või finantsmeetmete määratluse ja teatamise kohta direktiivi 98/34/EÜ tähenduses ning suunised direktiivi 98/34/EÜ kohase teatamiskorra ja ELi erieeskirjades sätestatud teatamiskorra keskse süsteemi kohta.

Samuti korraldati seminare mitmes liikmesriigis, mis võimaldas otsedialoogi komisjoni ja korra rakendamisse kaasatud riigisiseste ametiasutuste vahel, aidates viimastel tutvuda korra väga tehniliste elementidega.

1.17. Direktiivi 98/34/EÜ alusel väljastatavatele dokumentidele juurdepääsu taotlemine

Ajavahemikus 2011–2013 laekus komisjonile 272 taotlust juurdepääsuks dokumentidele, mis on väljastatud direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra raames. Suurem osa neist oli seotud komisjoni esitatud üksikasjalike arvamuste ja märkustega. Juurdepääs taotletud dokumentidele anti 167 juhul. Muudel juhtudel keelduti dokumentidele juurdepääsu andmisest ajal, kui jätkusid läbirääkimised liikmesriikidega võimalike kaubandustõkete kõrvaldamiseks.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1049/2001, 30. mai 2001, üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43–48.

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/123/EÜ, 12. detsember 2006, teenuste kohta siseturul, ELT L 376, 27.12.2006, lk 36–68.

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/49/EÜ, 29. aprill 2004, ühenduse raudteede ohutuse kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 95/18/EÜ raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta ja direktiivi 2001/14/EÜ raudtee infrastruktuuri läbilaskevõime jaotamise ning raudtee infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutuse sertifitseerimise kohta, ELT L 164, 30.4.2004, lk 44–113.

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/57/EÜ, 17. juuni 2008, ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta ELT L 191, 18.7.2008, lk 1–45.

1.18. Kokkuvõte

Aastatel 2011–2013 on korra kasulikkus selle tõhususe, läbipaistvuse ja halduskoostöö seisukohalt taas kord kinnitust leidnud.

Direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud korra ennetav ja võrgustikupõhine lähenemine on oluliselt vähendanud sellise riigisisese reguleeriva tegevuse ohtu, mis loob siseturul kaupade vaba liikumist takistavaid tehnilisi tõkkeid. Aruandeperioodil esitatud üksikasjalike arvamuste ja märkuste suur arv näitab, et seoses kaupadega püsib endiselt siseturu killustatuse oht. Aruandeperioodil vastas komisjoni esitatud üksikasjalikele arvamustele keskmiselt 86 % asjaomastest liikmesriikidest ning sellele järgnesid dialoogid, et kaotada vastuolud ELi õigusega ja tagada kaupade vaba liikumine siseturul, vältides sealjuures rikkumismenetlust.

Samuti on direktiiviga 98/34/EÜ kehtestatud kord kinnitanud oma kasulikkust, pakkudes võimalust teha kindlaks valdkonnad, kus ühtlustamine ELi tasandil võib olla üks võimalus.

Direktiivi 98/34/EÜ kohaldamisel jälgib komisjon valvsalt parema õigusloome põhimõtete järgimist ning lähtub vajadusest säilitada Euroopa majanduse konkurentsivõimele soodus keskkond. Teatatud eelnõud jäävad elektrooniliselt tasuta kättesaadavaks kõikides ELi ametlikes keeltes ning seetõttu on ettevõtjatel ja muudel sidusrühmadel võimalus nende kohta märkusi esitada.

Jätakuvalt tehakse jõupingutusi eesmärgiga tagada ettevõtjatele selge õigusraamistik, et suurendada Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimet ELis ja väljaspool ELi, võttes arvesse seoseid direktiivi 98/34/EÜ kohase korra ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) tehniliste kaubandustõkete lepingus kehtestatud korra vahel. Direktiivi suurem edendamistöö ja selle ulatuslikum rakendamine koos tugevama sidemega järelmeetmete ja seadusandlike meetmetega on oluline, et saavutada selle eesmärgid täies ulatuses.